

Nastavni plan i program u nastavi bosanskog jezika i književnosti za bošnjačku nacionalnu zajednicu u Republici Srbiji, za drugi razred gimnazija i srednjih stručnih škola

Ciljevi i zadaci nastavnog predmeta bosanski jezik i književnost u drugom razredu srednje škole

Cilj nastave književnosti na bosanskom jeziku jeste da kod učenika treba prije svega razviti estetski kriterij za sve ono što je univerzalno vrijedno i dobro. Treba ih osposobiti za razumijevanje književnih pojava u svjetskoj književnoj riznici, bez uobičajenog dosadašnjeg zapostavljanja pojedinih književnih sadržaja.

U okviru predmeta bosanski jezik i književnost jedan od osnovnih ciljeva jeste dalji razvoj jezičkih i komunikativnih kompetencija proširivanjem znanja o jeziku, književnosti i kulturi.

Shodno ciljevima nastave u okviru ovog predmeta učenici treba da razviju jezičke sposobnosti i na taj način stiču pozitivno mišljenje o ulozi i značaju bosanskog jezika kao njihovog maternjeg jezika.

Zadaci nastave maternjeg jezika su da:

- Učenici razviju sposobnost za samostalnu interpretaciju i istraživanje književnih djela i nauče da pristupaju stručnoj literaturi o književnosti.

- se učenici dobro služe književnim jezikom.

- se učenici u potpunosti osposobe za izražajno čitanje i logičko i kritičko shvatanje pročitano teksta.

- postupno upoznaju pravopis i gramatiku bosanskog jezika.

- se osposobe za pravilno usmeno i pismeno izražavanje.

- Učenici doživljavaju, tumače i ocjenjuju književno djelo.

- učenici razlikuju književne pravce, epohe, stilska razdoblja, kao i specifične književne pojave. U oblasti književne hronologije učenici treba da znaju vrijeme, stilske osobine, centre, predstavnike, djela i vrste karakteristične za pojedino razdoblje.

- učenici upoznaju pravila sastavljanja i stiliziranja tekstova.

- da se kod učenika razvije ljubav prema maternjem jeziku i narodu koji se tim jezikom izražava i ostvaruje svoja kulturna dobra;

- da se kod učenika podstakne želja za spoznavanjem, učenjem i što sigurnijom upotrebom svog jezika, ali i volju da se vlastitim naporima i mogućnostima ta želja ostvaruje kao pozitivan, tolerantan i kulturnan odnos prema drugim jezicima i narodima.

Učenici moraju razviti sposobnost za samostalnu interpretaciju i istraživanje književnih djela i naučiti da pristupaju stručnoj literaturi o književnosti.

U obradi književne historije, učenici treba da razlikuju književne pravce, epohe, stilska razdoblja, kao i specifične književne pojave. U oblasti književne hronologije učenici treba da znaju vrijeme, stilske osobine, centre, predstavnike, djela i vrste karakteristične za pojedino razdoblje.

Način ostvarivanja programa

Budući da u odgojno – obrazovnom sistemu jezik i književnost imaju primarnu ulogu, njegovanje jezika i književnosti je od najvećeg značaja u razvoju kulture jednog naroda. Kao nastavni predmet jezik se, s toga, ne proučava da bi sam sebi bio svrha, nego kao predmet koji pomaže u cjelokupnom razvoju učenika.

Nastavom bosanskog jezika i književnosti učenike osposobljavamo za komunikaciju bez koje ne mogu spoznati ni sebe, ni svijet oko sebe. Ta im komunikacija opet, omogućava da pristupe nacionalnoj i svjetskoj kulturi, bogatoj zadužbini, putem govorne i pisane riječi.

Potpunije ovladavanje tim komunikacijskim sredstvom čini učenike sigurnijim primaocima odgojnih poruka. Istovremeno kod učenika razvijamo ljubav prema jeziku i narodu koji se tim jezikom izražava i ostvaruje svoja kulturna dobra; podstičemo želju za spoznavanjem, učenjem i što sigurnijom upotrebom tog jezika, ali i volju da se vlastitim naporima i mogućnostima ta želja ostvaruje kao pozitivan, tolerantan i kulturnan odnos prema drugim jezicima i narodima.

Nastava jezika treba da se izvodi u najužoj povezanosti s književnim tekstom. Ona ima svoj sadržaj, svoje metode i svoj cilj, spaja misaone, osjećajne, funkcionalne i estetske momente jer je jezik, kao najsavršenije sredstvo sporazumijevanja, vezan za misao, pa su mišljenje i jezik u stalnom jedinstvu. Promatranjem tekstova u pismenom ili usmenom emitiranju, učenici zapažaju jezičke činjenice i njihova obilježja, razvijaju logičko zaključivanje i apstraktno mišljenje, nužno za spoznaju jezičkih zakona i pravila, odnosno lingvističko mišljenje, koje učeniku omogućava razlikovanje nelingvističkih od lingvističkih pojava u upotrebi jezika (npr. prepoznavanje logičkog sadržajnog, semantičkog, sintaksičkog, obavijesnog plana rečenice). Sve to nužno uključuje stjecanje znanja o jeziku uopće, odnosno osnove opće lingvistike i osnove znanosti o našem jeziku, tj. fonetiku, fonologiju, morfologiju, tvorbu riječi, sintaksu, leksiku, stilistiku, ortografiju, ortoepiju, dijalekte i historiju jezika.

Usmeno i pismeno izražavanje u okviru našeg standardnog jezika zauzima, nesumnjivo, važnu ulogu. Konkretni doprinosi jednog i drugog vida izraza, koji stoje u neraskidivoj vezi, ogleda se u osposobljavanju učenika za pravilnu usmenu i pismenu komunikaciju standardnim jezikom, u razvijanju kulture njihovog izražavanja, jezičkog mišljenja i svijesti o višestrukome značaju i ulozi jezika. Iako je na prvom mjestu osposobljavanje učenika za pravilnu upotrebu standardnog jezika, među zadacima nastave našeg predmeta je i to da se učenici, u određenoj mjeri, upoznaju sa svim oblicima našeg jezika.

Učenike valja upoznati sa različitim nivoima jezičke strukture, morfološko-morfološkim nivoima, gramatičkim kategorijama, i vrstama riječi.

U okviru nastavnog plana i programa učenici moraju ovladati leksičkim sustavom jezika, dobiti osnovna znanja o leksikologiji i leksikografiji (vrste rječnika), naraciji, dijalogu i monologu, anotaciji i recenziji, kritici.

S obzirom na mnoštvo autora i naslova, u želji da se učenicima olakša stjecanje znanja, predlažemo jezgrovite panoramne preglede pojedinih književnih razdoblja i njihovih predstavnika, gdje god je to opravdano, da bi ostalo vremena za velike pisce i značajne teme općenito.

Nastavnik se mora truditi da kod učenika izgradi čitalačke navike i da ih motivira da kao aktivni čitaoci pročitaju bar glavninu planiranog književnog fonda.

SADRŽAJ I STRUKTURA NASTAVNOG PLANA I PROGRAMA IZ PREDMETA BOSANSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST ZA DRUGI RAZRED GIMNAZIJE I SREDNJE STRUČNE ŠKOLE

Program bosanskog jezika i književnosti sadržajno i strukturno jednak je za sve škole: gimnazije i srednje stručne, samo je obimom prilagođen odgovarajućem fondu časova.

Prema Nastavnom planu u društvenojezičkom i opštem smjeru gimnazija nastavni sadržaji obrađuju se sa 4 časa sedmično (148 godišnje) u matematičkom smjeru gimnazija sa 3 časa sedmično (111 godišnje); u srednjim stručnim školama u četverogodišnjem trajanju, također, sa 3 časa sedmično (od 105 do 111 časova godišnje), a u srednjim stručnim školama u trogodišnjem trajanju sa 2 časa sedmično (70 časova godišnje).

Raspored nastavnog gradiva iz bosanskog jezika i književnosti za

II razred društvenojezičkog i opšteg smjera gimnazije

(4 sata sedmično – 148 sati godišnje)

Naziv programskih sadržaja

I JEZIK 45 sata

Morfologija 20

- Nivoi jezičke strukture, 1
- Morfemsko-morfološki nivo, 1
- Gramatičke kategorije, 1
- Kategorija vrste riječi, 1
- Imenice (semantičke i gramatičke odlike), 1

- Imenice (rod, broj, padež), 1
- Pridjevi (semantičke i gramatičke odlike i pridjevski vid), 1
- Pridjevi (rod, broj, padež i komparacija), 1
- Zamjenice (semantičke i gramatičke odlike), 1
- Zamjenice (podjela i deklinacija), 1
- Brojevi (značenje, podjela i deklinacija), 1
- Utvrđivanje gradiva (imenska skupina riječi), 1
- Glagoli (leksičke i gramatičke odlike; glagolski vid; prijelaznost radnje), 1
- Glagoli (konjugacija i pomoćni glagoli), 1
- Glagoli (značenje i tvorba prostih glagolskih oblika), 1
- Utvrđivanje gradiva (glagoli), 1
- Prilozi (značenje, podjela i komparacija), 1
- Nepromjenjive vrste riječi: prijedlozi i veznici, 1
- Uzvici i rječce, 1
- Utvrđivanje gradiva (prilozi, prijedlozi, veznici, uzvici i rječce), 1

Stilska upotreba jezika 25

- Leksički sastav jezika, 1
- Leksikologija i leksikografija (vrste rječnika), 1
- Naracija, 1
- Dijalog i monolog, 1
- Anotacija i recenzija, 1
- Kritika, 1
- Školski pismeni zadatak, 16

Historija jezika

- Glavne osobnosti bosanskoga jezika od početka 16. do kraja 18. stoljeća, 1
- Analiza jezika reprezentativnih književnih djela iz ovog razdoblja (izbor), 1

II KNJIŽEVNOST I LEKTIRA 103 sata

- Književna razdoblja i djela

Kasni srednji vijek 6

- Kasni srednji vijek (odlike), 1
- Dante Alighieri: "Božanstvena komedija" ("Pakao"), L 1 (odlomak)
- Frančesko Petrarca: "Kanconijer" (izbor), 1
- Đovani Bokačo: "Dekameron" (izbor), 1

Renesansa 9

- Renesansa (uvod), 1
- Miguel de Servantes: "Don Kihot", L 2
- Viljem Šekspir: "Hamlet", L 2

Reformacija i protureformacija 2

- Reformacija i protureformacija, 1
- Manirizam i barok u književnosti i drugim umjetnostima (odlike i predstavnici), 1

Klasicizam 4

- Klasicizam (odlike i predstavnici), 1
- Žan Rasin: "Fedra", (odlomak) 1
- Molijer: "Tvrđica", L 1

Racionalizam i prosvjetiteljstvo 6

- Racionalizam i prosvjetiteljstvo (uvod), 1
- Volter: "Kandid", (odlomak) 1
- Prosvjetiteljstvo u južnoslavenskim književnostima, 1
- Dostitej Obradović, Brezovački, Reljković, Vodnik..., 1

Književnost Bošnjaka na orijentalnim jezicima 33

- Književnost Bošnjaka na orijentalnim jezicima (osobine, vrijeme i pisci),1
- Derviš-paša Bajezidagić (izbor), 1
- Muhamed Nerkesija (izbor), 1
- Hasan Kaimija (izbor), 1
- Alaudin Sabit Užičanin, "Zafernama" (odlomak), 1
- Fevzija Mostarac, "Bulbulistan" (izbor), 1
- Fadil-paša Šerifović (izbor), 1
- Mula Mustafa Bašeskija, "Ljetopis" (izbor), 1
- Adni, (izbor)1
- Sirrija, (izbor)1
- Hikmet, (izbor)1
- Habiba Stočević,(izbor) 1
- Zijaija Mostarac, (izbor) 1
- Husein Lamekanija, (izbor) 1
- Mehmed Guranija, (izbor) 1
- Abdulvehab Ilhamija, (izbor) 1
- Ibrahim Zikrija, (izbor) 1
- Šejh Jujo, (izbor) 1
- Livnjak, (izbor) 1
- Književnost Bošnjaka na orijentalnim jezicima na prostorima jugozapadne Srbije (Mehmed-aga Pruščanin, Arši Čaki Muhamed, Ahmed Vali, Nimeti, Hušui, Ahmed Ali Gurbi Baba, Šehdi Osman Kadić, Muhamed Emin Serdarević) (izbor iz poezije) 2
- Ostali prozni pisci: Pruščak ("Temelji mudrosti o uređenju svijeta"), 1

Alhamijado književnost 16

- Alhamijado književnost, 1
- Muhamed Hevaji Uskufi (izbor), 1
- Fejzo Softa: "Ašiklijski elif be", 1
- Umihana Čuvidina: "Čamdži Mujo i lijepa Uma", 1

- Alhamijado književnost na prostorima jugozapadne Srbije (Sulejman Tabaković, Hafiz Salih Gašević, Ibrahim Biočak Pačariz, Arif Brkić Sarajlija, Nazif Šušević, Hamza Sulejman Puzić, Jusuf mula Rušović, Hadžo Čarovac, izbor) 2
- Proza alhamijado književnosti (izbor) 1

Epistolarna književnost 2

- Epistolarna književnost: Krajišnička pisma (Mustafa Hurakalović/Mustaj-beg Lički "Pismo harambaši Petru Smiljaniću"), 2

Romantizam 25

- Romantizam u Evropi, 1
- J. V. Gete: "Jedi mladog Vertera", 1 2
- Džorž Gordon Bajron (izbor), 1
- Aleksandar S. Puškin: "Evgenije Onjegin", (odlomak) 1
- Mihail J. Ljermontov: "Junak našeg doba" (odlomci), 1
- Hajnrih Hajne (Izbor iz poezije), 1
- Novalis: „Učenici iz Salsa“, (odlomak), 1
- Edgar Alan Po: "Anabel Li", 1
- Stilsko-strukturalne karakteristike romantičarske poezije. Romantizam u južnoslavenskim književnostima, 1
- Romantizam u južnoslavenskim književnostima (karakter i vrijeme), 1
- Hrvatska romantičarska lirika: Vraz, Preradović..., 1
- Slovenački romantizam: Prešern: "Sonetni vijenac", 1
- Srpski romantičarska lirika: Radičević, Zmaj, Jakšić, L. Kostić, 1
- Bošnjački romantizam: Mehmed–beg Kapetanović Ljubušak (izbor), Safvet-beg Bašagić (izbor), 2

Raspored nastavnog gradiva iz bosanskog jezika i književnosti za

II razred matematičkog smjera gimnazije

(3 sata sedmično – 111 sati godišnje)

Naziv programskih sadržaja

I JEZIK 44 sata

Morfologija 20

- Nivoi jezičke strukture, 1
- Morfemsko-morfološki nivo, 1
- Gramatičke kategorije, 1
- Kategorija vrste riječi, 1
- Imenice (semantičke i gramatičke odlike), 1
- Imenice (rod, broj, padež), 1
- Pridjevi (semantičke i gramatičke odlike i pridjevski vid), 1
- Pridjevi (rod, broj, padež i komparacija), 1
- Zamjenice (semantičke i gramatičke odlike), 1
- Zamjenice (podjela i deklinacija), 1
- Brojevi (značenje, podjela i deklinacija), 1
- Utvrđivanje gradiva (imenska skupina riječi), 1
- Glagoli (leksičke i gramatičke odlike; glagolski vid; prijelaznost radnje), 1
- Glagoli (konjugacija i pomoćni glagoli), 1
- Glagoli (značenje i tvorba prostih glagolskih oblika), 1
- Utvrđivanje gradiva (glagoli), 1
- Prilozi (značenje, podjela i komparacija), 1
- Nepromjenjive vrste riječi: prijedlozi i veznici, 1
- Uzvici i rječce, 1
- Utvrđivanje gradiva (prilozi, prijedlozi, veznici, uzvici i rječce), 1

Stilska upotreba jezika 24

- Leksički sastav jezika, 1
- Leksikologija i leksikografija (vrste rječnika), 1
- Naracija, 1
- Dijalog i monolog, 1
- Anotacija i recenzija, 1
- Kritika, 1
- Školski pismeni zadatak, 16

Historija jezika 2

- Glavne osobnosti bosanskoga jezika od početka 16. do kraja 18. stoljeća, 1
- Analiza jezika reprezentativnih književnih djela iz ovog razdoblja (izbor), 1

II KNJIŽEVNOST I LEKTIRA 67

- Književna razdoblja i djela

Kasni srednji vijek 5

- Kasni srednji vijek (odlike), 1
- Dante Aligijeri: "Božanstvena komedija" ("Pakao"), L 1 (odlomak)
- Frančesko Petrarca: "Kanconijer" (izbor), 1
- Đovani Bokačo: "Dekameron" (izbor), 1

Renesansa 7

- Renesansa (uvod), 1
- Miguel de Servantes: "Don Kihot", L 2
- Viljem Šekspir: "Hamlet", L 2

Reformacija i protureformacija 2

- Reformacija i protureformacija, 1
- Manirizam i barok u književnosti i drugim umjetnostima (odlike i predstavnici), 1

Klasicizam 3

- Klasicizam (odlike i predstavnici), 1
- Žan Rasin: "Fedra", (odlomak) 1
- Molijer: "Tvrđica", L 1

Racionalizam i prosvjetiteljstvo 4

- Racionalizam i prosvjetiteljstvo (uvod), 1
- Volter: "Kandid", (odlomak) 1
- Prosvjetiteljstvo u južnoslavenskim književnostima, 1
- Dostitej Obradović, Brezovački, Reljković, Vodnik..., 1

Književnost Bošnjaka na orijentalnim jezicima 12

- Književnost Bošnjaka na orijentalnim jezicima (osobine, vrijeme i pisci), 1
- Derviš-paša Bajezidagić (izbor), Muhamed Nerkesija (izbor), Hasan Kaimija (izbor), Alaudin Sabit Užičanin, "Zafernama" (odlomak), 1
- Fevzija Mostarac, "Bulbulistan" (izbor), Fadil-paša Šerifović (izbor), 1
- Mula Mustafa Bašeskija, "Ljetopis" (izbor), 1
- Adni, Sirrija, Hikmet, Habiba Stočević, 1
- Zijaija Mostarac, Husein Lamekanija, Mehmed Guranija, 1
- nija, Abdulvehab Ilhamija, Ibrahim Zikrija,
- Ostali prozni pisci: Pruščak ("Temelji mudrosti o uređenju svijeta"), Šejh Jujo, Livnjak, 1
- Književnost Bošnjaka na orijentalnim jezicima na prostorima jugozapadne Srbije (Mehmed-aga Pruščanin, Arši Čaki Muhamed, Ahmed Vali, Nimeti, Hušui, Ahmed Ali Gurbi Baba, Šehdi Osman Kadić, Muhamed Emin Serdarević) (izbor iz poezije) 2

- Ostali prozni pisci: Prušćak ("Temelji mudrosti o uređenju svijeta"),

Alhamijado književnost 14

- Alhamijado književnost, 1
- Muhamed Hevaji Uskufi (izbor), 1
- Fejzo Softa: "Ašiklijski elif be", 1
- Umihana Čuvidina: "Čamdži Mujo i lijepa Uma", 1
- Alhamijado književnost na prostorima jugozapadne Srbije (Sulejman Tabaković, Hafiz Salih Gašević, Ibrahim Bioćak Paćariz, Arif Brkić Sarajlija, Nazif Šušević, Hamza Sulejman Puzić, Jusuf mula Rušović, Hadžo Čarovac, izbor)
- Proza alhamijado književnosti (izbor)

Epistolarna književnost 1

- Epistolarna književnost: Krajišnićka pisma (Mustafa Hurakalović/Mustaj-beg Lićki "Pismo harambaši Petru Smiljaniću"), 1

Romantizam 19

- Romantizam u Evropi, 1
- J. V. Gete: "Jadi mladog Vertera", 1 2
- Džorž Gordon Bajron (izbor), 1
- Aleksandar S. Puškin: "Evgenije Onjegin", (odlomak) 1
- Mihail J. Ljermontov: "Junak našeg doba" (odlomci), 1
- Hajnrih Hajne (Izbor iz poezije), 1
- Novalis: „Ućenici iz Salsa“, (odlomak), 1
- Edgar Alan Po: "Anabel Li", 1
- Stilsko-strukturalne karakteristike romantićarske poezije. Romantizam u južnoslavenskim književnostima, 1
- Romantizam u južnoslavenskim književnostima (karakter i vrijeme), 1
- Hrvatska romantićarska lirika: Vraz, Preradović..., 1
- Slovenaćki romantizam: Prešern: "Sonetni vijenac", 1
- Srpski romantićarska lirika: Radićević, Zmaj, Jakšić, L. Kostić, 1
- Bošnjaćki romantizam: Mehmed–beg Kapetanović Ljubušak (izbor), Safvet-beg Bašagić (izbor), 2

Raspored nastavnog gradiva iz bosanskog jezika i književnosti za II razred srednjih stručnih četverogodišnjih škola

(3 sata sedmično – od 105 do 111 sati godišnje)

(Napomena: nastavnici čiji plan i program u četverogodišnjim stručnim školama u drugom razredu ima 105 časova na godišnjem nivou, smanjit će broj časova utvrđivanja u oblasti jezika i morfologije)

Naziv programskih sadržaja

I JEZIK 48 sata

Morfologija 26

- Nivoi jezičke strukture, 1
- Morfemsko-morfološki nivo, 1
- Gramatičke kategorije, 1
- Kategorija vrste riječi, 1
- Imenice (semantičke i gramatičke odlike, rod, broj,padež), 1
- Pridjevi (semantičke i gramatičke odlike i pridjevski vid, rod,broj,padež i komparacija), 1
- Zamjenice (semantičke i gramatičke odlike, podjela i deklinacija), 1
- Brojevi (značenje, podjela i deklinacija), 1
- Glagoli(leksičke i gramatičke odlike; glagolski vid; prijelaznost radnje, konjugacija i pomoćni glagoli, značenje i tvorba prostih glagolskih oblika), 1
- Prilozi (značenje, podjela i komparacija), 1
- Nepromjenjive vrste riječi: prijedlozi i veznici, 1
- Uzvici i rječce, 1

Stilska upotreba jezika 24

- Leksikologija i leksikografija (vrste rječnika), 1
- Naracija, 1
- Dijalog i monolog, 1
- Anotacija i recenzija, 1
- Kritika, 1
- Školski pismeni zadatak, 16

Historija jezika 2

- Glavne osobnosti bosanskoga jezika od početka 16. do kraja 18. stoljeća, 1

II KNJIŽEVNOST I LEKTIRA 63

- Književna razdoblja i djela

Kasni srednji vijek 5

- Dante Aligijeri: "Božanstvena komedija" ("Pakao"), L 1 (odlomak)
- Frančesko Petrarca: "Kanconijer" (izbor), 1
- Đovani Bokačo: "Dekameron" (izbor), 1

Renesansa 7

- Renesansa (uvod), 1
- Miguel de Servantes: "Don Kihot", L 2
- Viljem Šekspir: "Hamlet", L 2

Reformacija i protureformacija 2

- Reformacija i protureformacija, manirizam i barok u književnosti i drugim umjetnostima (odlike i predstavnici), 1

Klasicizam 3

- Klasicizam (odlike i predstavnici), 1
- Molijer: "Tvrđica", L 1

Racionalizam i prosvjetiteljstvo 4

- Racionalizam i prosvjetiteljstvo (uvod), 1
- Prosvjetiteljstvo u južnoslavenskim književnostima, Dostitej Obradović, Brezovački, Reljković, Vodnik..., 1

Književnost Bošnjaka na orijentalnim jezicima 9

- Književnost Bošnjaka na orijentalnim jezicima (osobine, vrijeme i pisci), 1
- Derviš-paša Bajezidagić (izbor), Muhamed Nerkesija (izbor), Alaudin Sabit Užičanin, "Zafernama" (odlomak), 1
- Fevzija Mostarac, "Bulbulistan" (izbor), 1
- Mula Mustafa Bašeskija, "Ljetopis" (izbor), 1
- Adni, Sirrija, Hikmet, Habiba Stočević, 1
- Husein Lamekanija, Abdulvehab Ilhamija, 1
- Ostali prozni pisci: Pruščak ("Temelji mudrosti o uređenju svijeta"), Šejh Jujo, Livnjak, 1
- Književnost Bošnjaka na orijentalnim jezicima na prostorima jugozapadne Srbije (Mehmed-aga Pruščanin, Arši Čaki Muhamed, Ahmed Vali, Nimeti, Hušui, Ahmed Ali Gurbi Baba, Šehdi Osman Kadić, Muhamed Emin Serdarević) (izbor iz poezije) 2

- Ostali prozni pisci: Prušćak ("Temelji mudrosti o uređenju svijeta"),

Alhamijado književnost 13

- Alhamijado književnost, 1
- Muhamed Hevaji Uskufi (izbor), 1
- Fejzo Softa: "Ašiklijski elif be", 1
- Umihana Čuvidina: "Čamdži Mujo i lijepa Uma", 1
- Alhamijado književnost na prostorima jugozapadne Srbije (Sulejman Tabaković, Hafiz Salih Gašević, Ibrahim Bioćak Paćariz, Arif Brkić Sarajlija, Nazif Šušević, Hamza Sulejman Puzić, Jusuf mula Rušović, Hadžo Čarovac, izbor) 2
- Proza alhamijado književnosti (izbor)

Epistolarna književnost 1

- Epistolarna književnost: Krajišnićka pisma (Mustafa Hurakalović/Mustaj-beg Lićki "Pismo harambaši Petru Smiljaniću"), 1

Romantizam 19

- Romantizam u Evropi, 1
- J. V. Gete: "Jedi mladog Vertera", 1 2
- Džorž Gordon Bajron (izbor), 1
- Aleksandar S. Puškin: "Evgenije Onjegin", (odlomak) 1
- Mihail J. Ljermontov: "Junak našeg doba" (odlomak), 1
- Hajnrih Hajne (Izbor iz poezije), 1
- Edgar Alan Po: "Anabel Li", 1
- Romantizam u južnoslavnskim književnostima (karakter i vrijeme), 1
- Hrvatska romantićarska lirika: Vraz, Preradović..., 1
- Slovenaćki romantizam: Prešern: "Sonetni vijenac", 1
- Srpski romantićarska lirika: Radićević, Zmaj, Jakšić, L. Kostić, 1
- Bošnjajćki romantizam: Mehmed–beg Kapetanović Ljubušak (izbor), Safvet-beg Bašagić (izbor), 2

Raspored nastavnog gradiva iz bosanskog jezika i književnosti za

II razred srednjih stručnih trogodišnjih škola

(2 sata sedmično – 70 sati godišnje)

Naziv programskih sadržaja

I JEZIK 29 sata

Morfologija 6

- Kategorija vrste riječi, 1
- Prilozi (značenje, podjela i komparacija), 1
- Nepromjenjive vrste riječi: prijedlozi i veznici, 1
- Uzvici i rječce, 1

Stilska upotreba jezika 23

- Leksikologija i leksikografija (vrste rječnika), 1
- Naracija, 1
- Dijalog i monolog, 1
- Anotacija i recenzija, 1
- Kritika, 1
- Školski pismeni zadatak, 16

Historija jezika 2

- Bosanski, srpski i hrvatski jezik u 19. stoljecu, 1

II KNJIŽEVNOST I LEKTIRA 41

- Književna razdoblja i djela

Kasni srednji vijek 3

- Dante Aligijeri: "Božanstvena komedija" ("Pakao"), L 1 (odlomak)
- Frančesko Petrarka: "Kanconijer" (izbor), 1
- Đovani Bokačo: "Dekameron" (izbor), 1

Renesansa 3

- Miguel de Servantes: "Don Kihot", (odlomak), 1
- Viljem Šekspir: "Hamlet", L 2

Reformacija i protureformacija 1

- Reformacija i protureformacija, manirizam i barok u književnosti i drugim umjetnostima (odlike i predstavnici), 1

Klasicizam 2

- Klasicizam (odlike i predstavnici), 1
- Molijer: "Tvrđica", L 1

Racionalizam i prosvjetiteljstvo 1

- Prosvjetiteljstvo u južnoslavenskim književnostima, Dostitej Obradović, Brezovački, Reljković, Vodnik..., 1

Književnost Bošnjaka na orijentalnim jezicima 9

- Književnost Bošnjaka na orijentalnim jezicima (osobine, vrijeme i pisci), 1
- Derviš-paša Bajezidagić (izbor), Muhamed Nerkesija (izbor), Alaudin Sabit Užičanin, "Zafernama" (odlomak), 1
- Fevzija Mostarac, "Bulbulistan" (izbor), 1
- Mula Mustafa Bašeskija, "Ljetopis" (izbor), 1
- Adni, Sirrija, Hikmet, Habiba Stočević, 1
- Husein Lamekanija, Abdulvehab Ilhamija, 1
- Ostali prozni pisci: Pruščak ("Temelji mudrosti o uređenju svijeta"), Šejh Jujo, Livnjak, 1
- Književnost Bošnjaka na orijentalnim jezicima na prostorima jugozapadne Srbije (Mehmed-aga Pruščanin, Arši Čaki Muhamed, Ahmed Vali, Nimeti, Hušui, Ahmed Ali Gurbi Baba, Šehdi Osman Kadić, Muhamed Emin Serdarević) (izbor iz poezije) 2
- Ostali prozni pisci: Pruščak ("Temelji mudrosti o uređenju svijeta"),

Alhamijado književnost 9

- Alhamijado književnost, 1
- Muhamed Hevaji Uskufi (izbor), 1
- Fejzo Softa: "Ašiklijski elif be", 1
- Umihana Čuvidina: "Čamdži Mujo i lijepa Uma", 1
- Alhamijado književnost na prostorima jugozapadne Srbije (Sulejman Tabaković, Hafiz Salih Gašević, Ibrahim Biočak Pačariz, Arif Brkić Sarajlija, Nazif Šušević, Hamza Sulejman Puzić, Jusuf mula Rušović, Hadžo Čarovac, izbor) 2
- Proza alhamijado književnosti (izbor) 1

Epistolarna književnost 1

- Epistolarna književnost: Krajišnička pisma (Mustafa Hurakalović/Mustaj-beg Lički "Pismo harambaši Petru Smiljaniću"), 1

Romantizam 12

- Romantizam u Evropi, 1
- J. V. Gete: "Jedi mladog Vertera", (odlomak) 1
- Džorž Gordon Bajron (izbor), 1
- Aleksandar S. Puškin: "Evgenije Onjegin", (odlomak) 1
- Mihail J. Ljermontov: "Junak našeg doba" (odlomak), 1
- Hajnrih Hajne (Izbor iz poezije), 1
- Edgar Alan Po: "Anabel Li", 1
- Romantizam u južnoslavnskima književnostima (karakter i vrijeme), 1
- Srpski romantičarska lirika: Radičević, Zmaj, Jakšić, L. Kostić, 1
- Bošnjački romantizam: Mehmed-beg Kapetanović Ljubušak (izbor), Safvet-beg Bašagić (izbor), 2